

Okruhy ke státní závěrečné zkoušce. Katalánština

Program: Katalánský jazyk a literatura

Document preparat per: Lucie Kuzmová, Michal Brabec, Jiří Pešek.

Aquest document conté les informacions següents:

1. Explicació de la forma, desenvolupament i durada de l'examen estatal
2. Explicació de la forma d'examen de les lectures
3. Procediment de selecció de les lectures obligatòries (d'entre una llista d'obres recomanades)
4. Llengua i lingüística
  - 4.1. Temes
  - 4.2. Bibliografia de suport
5. Literatura i cultura
  - 5.1. Temes
  - 5.2. Bibliografia de suport
6. Llista d'obres recomanades

1 FORMA D'EXAMEN

L'examen final del grau de Llengua i Literatura Catalanes consta de les parts següents:

1. Una pregunta de llengua i lingüística catalanes relacionada amb les matèries obligatòries cursades al llarg del grau
2. Una pregunta de literatura relacionada amb les matèries cursades al llarg del grau
3. Una pregunta de cultura i d'història relacionada amb les matèries cursades al llarg del grau
4. Una prova en què l'alumnat és examinat de les lectures de literatura catalana cursades durant el grau

Hi ha tres llistes de preguntes: una per a llengua i lingüística, una per a literatura i una altra per a cultura. Totes tres llistes contenen qüestions de teoria general de la disciplina en qüestió i qüestions específiques vinculades a la llengua, la literatura i la cultura catalanes.

A l'inici de l'examen, s'extrauran dues preguntes de cada llista escollides a l'atzar. L'estudiant haurà d'escollir una pregunta per a cada part (és a dir, una pregunta de llengua i lingüística, una pregunta de literatura i una pregunta de cultura i història). Cada part té una durada de 10 minuts (que es pot allargar si el tribunal examinador ho considera necessari).

2 FORMA DE L'EXAMEN DE LECTURES

El mateix dia que lliuri el treball de fi de grau (diplomová práce) l'estudiant presentarà, per correu, una llista de 10 lectures escollides entre la llista que trobarà en aquest document. Durant l'examen s'extrauran dos títols a l'atzar i l'estudiant n'escollirà un, que haurà d'exposar en cinc minuts seguint un esquema determinat. Després, l'estudiant farà una aproximació a la lectura en qüestió (presentació breu de l'autor, resum de l'obra i exposició dels seus trets característics, així com de conflictes o idees principals que s'hi representen). Se li podran fer preguntes al respecte.

3 CRITERIS DE SELECCIÓ DE LES LECTURES

NOTA:

Independentment de les lectures triades, qualsevol dels textos emprats a classe durant les assignatures objecte d'examen poden ser emprats pel professorat durant qualsevol dels exàmens.

Les obres escollides hauran de pertànyer a diverses èpoques i no cenyir-se només a un període. Per tant, caldrà escollir una obra de cada línia temàtica.

Poesia medieval	Ramon Llull: <i>Llibre d'amic i amat</i>	Jordi de Sant Jordi: <i>Les poesies de J. de S. Jordi</i> (obres completes)	Ausiàs March: <i>Vint poemes d'amor i de mort</i> (antologia)	<i>Verše lásky a loučení</i> (antologia)	<i>En so vell i antic</i> (antologia de trobadors catalans)
Narrativa medieval	Enyego d'Àvalos (?): <i>Curial e Güelfa</i>	Joanot Martorell / Martí Joan de Galba: <i>Tirant lo Blanc</i>	Ramon Llull: <i>Llibre d'Evast e d'Aloma e Blaquerma son fill</i>	Jaume Roig: <i>Espill (o Llibre de les dones)</i>	Anselm Turmeda: <i>La disputa de l'ase</i>
Renaixença	Jacint Verdaguer: <i>Canigó</i>	Àngel Guimerà: <i>Terra baixa</i>	Narcís Oller: <i>L'Escanyapobres</i>	Valentí Almirall: <i>Lo catalanisme</i>	Jacint Verdaguer: <i>Lo somni de Sant Joan</i>
Modernisme	Víctor Català: <i>Solitud</i>	Prudenci Bertrana: <i>Josafat</i>	Joaquim Ruyra: <i>El rem de trenta-quatre</i>	Joan Maragall: <i>Visions i cants</i>	Santaigo Rusiñol: <i>L'auca del senyor Esteve</i> (obra de teatre)
Noucentisme / Avantguardes	Eugeni d'Ors: <i>La ben plantada</i>	Josep Carner: <i>Els fruits saborosos</i>	Josep Vicenç Foix: <i>Sol, i de dol</i>	Joan Salvat-Papasseit: <i>Malý vůz</i> (antologia en txec)	Enric Prat de la Riba: <i>La nacionalitat catalana</i>
Poesia del segle XX	Salvador Espriu: <i>El cementiri de Sinera</i>	Carles Riba: <i>Elegies de Bierville</i>	Miquel Martí i Pol: <i>Vint-i-set poemes en tres temps</i>	Vicent Andrés Estellés: <i>Llibre de meravelles</i>	Salvador Espriu: <i>La pell de brau</i>
Clàssics	Mercè Rodoreda: <i>La plaça del Diamant</i>	Josep Pla: <i>El quadern gris</i>	Llorenç Villalonga: <i>Mort de dama</i>	Manuel de Pedrolo: <i>Mecanoscrit del segon origen</i>	Joan Fuster: <i>Figura d'assaig</i> (antologia)
Novel·la contemporània (autors nascuts als anys 40)	Jaume Cabré: <i>Jo confesso</i>	Jaume Cabré: <i>Les veus del Pamano</i>	Jesús Moncada: <i>Camí de sirga</i>	Maria Barbal: <i>Pedra de tartera</i>	Montserrat Roig: <i>La veu melódica</i>
Contes / Teatre	Pere Calders: <i>Cròniques de la veritat oculta</i>	Quim Monzó: <i>El perquè de tot plegat</i>	Sergi Pàmies: <i>Si menges una llimona sense fer ganyotes</i>	Carme Riera: <i>Te deix, amor, la mar com a penyora</i>	Josep Maria Benet i Jomet: <i>Desig</i>
Narrativa actual	Joan-Lluís Lluís: <i>Jo soc aquell que va matar Franco</i>	Irene Solà: <i>Canto jo i la muntanya balla</i>	Albert Sánchez Piñol: <i>La pell freda</i>	Albert Villaró: <i>Blau de Prússia</i>	Eva Baltasar: <i>Permagel</i>

En el cas que les obres no estiguin disponibles ni a la República Txeca ni per Internet, l'estudiant podrà consultar amb el professorat del grau l'accés a l'obra escollida.

4 LLENGUA I LINGÜÍSTICA

4.1 Llista de preguntes

- 1 Fonètica i fonologia (semblances, diferències, unitats d'anàlisi, convencions, subdisciplines, camps d'aplicació)
- 2 Fonètica articulatòria (procés de producció de sons), L'AFI i la seva aplicació al català
- 3 El sistema vocàlic del català, fenòmens de contacte vocàlic: diftongació, elisions
- 4 El sistema consonàntic del català, els fenòmens de contacte consonàntic: ensordiment, sonorització, assimilació, simplificació, aproximantització, etc.
- 5 Els fenòmens suprasegmentals: entonació i accent
- 6 Morfologia: objecte d'estudi i mètodes d'anàlisi, l'estructura de la paraula: morfemes
- 7 Flexió nominal: gènere i nombre
- 8 Flexió verbal: la conjugació i els paradigmes verbals, persona i nombre, temps, aspecte, veu i mode
- 9 La formació de mots: derivació, composició, truncament i formació de sigles, reduplicació. Manlleu
- 10 La clització
- 11 Sintaxi: objecte d'estudi, sintaxi teòrica, sintaxi normativa i sintaxi descriptiva
- 12 L'oració: definicions. Estructura categorial i estructura funcional. Tipus d'oracions (coordinació, subordinació, interordinació). Ordre canònic, estructura informativa i moviments de constituents (tematització i rematització)
- 13 El sintagma nominal (determinants i complements), el sintagma verbal (arguments i adjunts)
- 14 Les funcions sintàctiques bàsiques
- 15 La política i la planificació lingüístiques: concepte, similituds i diferències. La planificació del corpus i la planificació de l'estatus: objectius, àmbits i fases
- 16 La codificació lingüística, l'estàndard i la normativa. Models, principis i criteris de codificació lingüística.
- 17 Pompeu Fabra i la codificació del català: situació de la llengua i procés d'implantació de la codificació de Pompeu Fabra, teoria i criteris de P. F. sobre la llengua estàndard
- 18 La normativa actual: la GIEC i l'*Ortografia catalana*, altres gramàtiques. La terminologia. La toponímia.
- 19 Lexicologia (lèxic, mot lèxic, mot funcional). Lexicografia (diccionari)
- 20 Semàntica (sinonímia, antonímia, polisèmia, homonímia, etc.)

4.2 Bibliografia de suport

Bonet, Sebastià & Joan Solà (1986): *Sintaxi generativa catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Carrera-Sabaté, Josefina; Clàudia Pons & Joan Solà (2014): *Els sons del català* [recurs en línia]. Barcelona: Universitat de Barcelona. <<http://www.ub.edu/sonscatala/ca/presentacio>> (Consulta: 3-9-2015).

Castellanos, Carles (2001): *Llengua, dialectes i estandardització*. Barcelona: Octaedro

Cuenca, Maria Josep (2005): *Sintaxi catalana*. Barcelona: UOC.

Ginebra, Jordi & Anna Montserrat (1999): *Diccionari d'ús dels verbs catalans*, amb la col·laboració de Xavier Rull i Anna Saperas. Barcelona: Edicions 62. 2a edició: Barcelona, Educaula, 2009.

Ginebra, Jordi & Joan Solà (2007): *Pompeu Fabra: vida i obra*. Barcelona: Teide.

Institut d'Estudis Catalans (1990): *Proposta per a un estàndard oral per a la llengua catalana, I. Fonètica*. Barcelona: IEC.
<<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000062/00000072.pdf>> (Consulta: 9-9-2015).

Institut d'Estudis Catalans (1992): *Proposta per a un estàndard oral per a la llengua catalana, II. Morfologia*. Barcelona: IEC.
<<http://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000062/00000073.pdf>> (Consulta: 9-9-2015)

Institut d'Estudis Catalans (2016): *Gramàtica de la llengua catalana*. Barcelona: IEC.

Institut d'Estudis Catalans (2017): *Ortografia catalana*. Barcelona: IEC.

Prieto, Pilar (2004): *Fonètica i fonologia. Els sons del català*. Barcelona: UOC.

Solà, Joan; Maria Rosa Lloret; Joan Mascaró; Manuel Pérez Saldanya (directors) (2002): *Gramàtica del català contemporani*. Barcelona: Empúries.

5 LITERATURA

5.1 Llista de preguntes

1. Els primers textos en català; **Poesia trobadoresca** (context històric, gèneres, Guillem de Berguedà, Guillem de Cabestany, Cerverí de Girona); Les quatre grans cròniques
2. **Ramon Llull** (vida i obra); Francesc Eiximenis, Sant Vicent Ferrer, Anselm Turmeda, Bernat Metge i el prehumanisme català
3. **Segle d'or** (context històric, característica general; Curial e Güelfa, Tirant lo Blanc, Ausiàs March, Jordi de Sant Jordi, Jaume Roig, Joan Roís de Corella)
4. Producció literària durant la "**Decadència**" (context històric; Pere Serafí, Cristòfor Despuig, Joan Timoneda; Francesc Fontanella; Joan Ramis i Ramis, Baró de Maldà)
5. Poesia des del Romanticisme (*La Pàtria*, Joaquim Rubió i Ors, Víctor Balaguer) fins a la Renaixença: **Jacint Verdaguer** (vida i obra)
6. **Renaixença** (context històric, característica general): Àngel Guimerà (vida i obra), Narcís Oller (vida i obra), *Lo catalanisme*
7. **Modernisme** (característica general): poesia (Joan Maragall) i teatre (Santiago Rusiñol, Adrià Gual)
8. **Narrativa modernista** (característica general): **Víctor Català** (vida i obra), **Joaquim Ruyra**, Raimon Casellas, Prudenci Bertrana, Josep Pous i Pagès
9. **Noucentisme** (característica general): Eugeni d'Ors, Josep Carner, *La nacionalitat catalana*; Miquel Costa i Llobera)
10. **Poesia entre el Noucentisme i la Guerra Civil** (Josep Carner, Carles Riba, Joan Salvat-Papasseit, Salvador Dalí, Josep Vicenç Foix)

11. **Josep Pla** (vida i obra); renovació de la narrativa als anys 30 (Llorenç Villalonga, Miquel Llor, Josep Maria de Sagarra, Juan Sebastià Arbó i altres)
12. **Guerra Civil, primers anys de postguerra** (repressió del català) i **exili: Pere Calders** (vida i obra), Carles Riba, Agustí Bartra, Pere Quart, Avel·lí Artís-Gener)
13. **Salvador Espriu** (vida i obra) i altres poetes de l'època (Joan Brossa, Gabriel Ferrater, Joan Vinyoli)
14. **Mercè Rodoreda** (vida i obra) i altres novel·listes de l'època (Llorenç Villalonga, Joan Sales i la seva activitat editorial)
15. **Anys de la renovació** (context històric, *Edicions 62*, Nova Cançó): **Manuel de Pedrolo, Maria Aurèlia Capmany**, Josep Maria Espinàs); les veus de la nova generació (Baltasar Porcel, Montserrat Roig, Terenci Moix)
16. **Literatura contemporània de les Illes Balears** (Llorenç Villalonga, Miquel Àngel Riera, Baltasar Porcel, Carme Riera; Blai Bonet)
17. Literatura contemporània del País Valencià: **Joan Fuster** (vida i obra) i la seva definició de literatura catalana d'acord amb el criteri lingüístic; Vicent Andrés Estellés
18. **Poesia contemporània** (a partir dels anys 70): **Miquel Martí i Pol** (vida i obra) i altres poetes de l'època (Feliu Formosa, Joan Margarit, Pere Gimferrer, Maria Mercè Marçal)
19. **Narrativa contemporània** (des de la transició democràtica cap a la normalitat): **Jaume Cabré** (vida i obra), **Quim Monzó**, Maria Barbal i altres escriptors actuals, *Fira del Llibre de Frankfurt* de 2007; teatre contemporani (Josep Maria Benet i Jornet, Sergi Belbel, Marta Buchaca)
20. Creació literària des de la perifèria dels Països Catalans: **Jesús Moncada** (Franja del Ponent), **Joan-Lluís Lluís** (Catalunya del Nord), **Albert Villaró** (Andorra); Antoni Bal·lero de Càndia (L'Alguer)

6 CULTURA I HISTÒRIA

6.1 Llista de preguntes

1. Geografia física i política de Catalunya.
2. Els Països Catalans: geografia i comparació de la situació lingüística dels diferents territoris.
3. El sistema polític català (partits polític, símbols nacionals, principals reptes de la política actual).
4. Música catalana: música popular, música lírica, música tradicional.
5. L'art català (monuments de la UNESCO, museus, arquitectura, tradicions) i pintura catalana (Dalí, Miró, Rusiñol, Casas...).

6. L'art modernista a Catalunya i Gaudí com a màxim exponent.
7. Usos lingüístics del català i política lingüística.
8. Mitjans de comunicació a Catalunya i a la resta dels Països Catalans.
9. Què va ser la romanització i com es va manifestar al territori català?
10. Els comtats catalans: quan es formen i quins esdeveniments importants van tenir lloc aleshores?
11. Quan i de quina manera es va produir el naixement de la corona aragonesa?
12. Descriviu el govern de Jaume I i les conseqüències per a Catalunya.
13. Descriviu la Catalunya del segle XIV (quins esdeveniments importants van tenir lloc aleshores)?
14. Fi de la dinastia de Barcelona, els Reis Catòlics i la decadència política catalana.
15. Què va significar per a Catalunya el Tractat dels Pirineus? En quin conflicte va tenir el seu origen?
16. 11 de setembre de 1714: quina és la seva importància per a la història de Catalunya?
17. Descriviu la Catalunya de la segona meitat del segle XIX (industrialització, urbanització de Barcelona, La Renaixença i el catalanisme polític).
18. Quan i com es va desenvolupar la Guerra Civil espanyola? Quin va ser el seu resultat i quines conseqüències va tenir per a Catalunya?
19. Descriviu Catalunya durant el període del franquisme (1939-1975).
20. Què va significar per a Catalunya l'organització dels Jocs Olímpics l'any 1992? Com podem caracteritzar Catalunya a cavall dels segles XX i XXI i la situació política actual?

6.2 Bibliografia de suport

Abadal, Ramon (2011). *Els primers comtes catalans*. 1a ed. Barcelona: Magrana.

Alemany, Rafael (1999). *Ausiàs March i el món cultural del segle XV*. Alacant: Universitat d'Alacant, Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Aulet, Jaume (1992): *Josep Carner i els orígens del noucentisme*. Barcelona: Curial.

Borja, Joan (2014). *Papers d'etnopoètica*. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana.

Broch, Àlex (2008). *Diccionari de la literatura catalana*. 1a ed. Barcelona: Enciclopèdia Catalana.

Castellanos, Jordi (1992). *Raimon Casellas i el modernisme*. 2a ed. Barcelona: Curial.

Clotet, Jaume & Quim Torra (2010): *Les millors obres de la literatura catalana: (comentades pel censor)*. 1a ed. Barcelona: Acontravent.

Fuster, Joan (1988). *Literatura catalana contemporània*. 8a ed. Barcelona: Curial, 1988.

Keown, Dominic (2011). *A companion to Catalan culture*. Woodbridge: Tamesis.

Malé, Jordi & Vicent Santamaria (2008). *Poètiques catalanes del segle XX*. 1a ed. Barcelona: UOC.

Manent, Albert (1989): *La literatura catalana a l'exili*. 2a ed., rev. i augm. Barcelona: Curial, 1989.

Molas, Joaquim (2010). *Aproximació a la literatura catalana del segle XX*. 1a ed. Barcelona: Base.

Sobrequés, Jaume; Ferran Aisa-Pàmpols & Maria-Lluïsa Pazos (2012). *La cultura catalana*. 1a ed. Barcelona: Base.

Utrera, David (2013). *Katalánská literatura*. Brno: Masarykova univerzita.

Utrera, David (2014). *Cultura y civilización catalanas*. Brno: Masarykova univerzita.